N°. 2847 **DE TIJD.** 1856.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG 10 SEPTEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 9 September.

Eenige volzinnen in het laatste Nommer van de *Fakkel* hebben ons op weg geholpen, om vollediger en naauwkeuriger met de wordings-geschiedenis der *Utrechtsche Unie* bekend te worden dan wij tot dus verre waren. De *Fakkel* gaf het volgende te lezen:

»Ons komt het voor, dat duizenden en tienduizenden in den lande met zeer hoog geplaatste personen aan het hoofd, de pogingen van die mannen goedkeuren, welke voor eene Protestantsche Unie te dezer dagen de grondslagen hebben gelegd, — ons komt het voor als hoorden wij reeds het lied des vredes zingen.

»Maar wij hebben ook gehoord een wanklank. Wij hebben ook gehoord den kreet: geen vrede, maar strijd, — den kreet: geen eendragt maar tweespalt, maar twist, maar strijd tusschen ons Protestanten onderling. Wij hebben ook gehoord eene lofrede op de voortzetting van dien strijd.

»Uit wiens mond? Uit den mond van een Ultramontaan, die als zoodanig onze eendragt vreest en daarom het twistvuur aanblaast? O neen, maar uit den mond van een man, die als Protestant tot ons behoort, uit den mond van Mr. I. da Costa. Die wil geen vrede, maar strijd. Die wil strijden, niet zoozeer tegen de Ultramontanen, niet zoozeer tegen de Materialisten, niet zoozeer tegen de vijanden van het Evangelie der zaligheid, als wel tegen zijne mede-Protestanten, die hetzelfde geloof met hem hebben, maar slechts in de opvatting van het een en ander een weinig van hem verschillen.

[illegible] punt betreft, ter zijde staan, zijn, dat insgelijks.

»Wij [illegible], dat de strijdkreet, welken Mr. I. da Costa [illegible] in *de Heraut*, een stem des roependen in de woestijn zal zijn. Nu een jaar geleden schreef hij in zijn Brief aan Mr. Groen van Prinsterer: *In ons isolement is onze kracht;* wij vertrouwen dat hij in zijn isolement weldra alleen zal staan."

Er bleek hieruit, dat, om niet te spreken van de *Bazuin*, ten minste de heer Mr. I. da Costa opgekomen was tegen het streven om eene godsdienstig-politische *Unie* tot stand te brengen op den grondslag der ontkenning van alle stellige beginselen. 't Deed ons, wij ontveinzen het niet, om de achting, welke wij steeds den heer da Costa hebben toegedragen, goed, dat *hij* dan toch, om den wille eener politieke kansrekening, zijne beginselen niet wilde verloochenen; en begeerig om te weten in welke bewoordingen hij ze tegenover de *niveleurs* der *Unie* gehandhaafd en wat in zoo hooge mate de verontwaardiging van de *Fakkel* gaande had gemaakt, stelden wij ons in de gelegenheid van den *Heraut*, tot wiens lezers wij tot dus verre niet behoorden, kennis te nemen.

[illegible] hebben wij reden ons geluk te wenschen [illegible] wegens hetgeen de heer da Costa daarin [illegible] gepubliceerd heeft, maar ook wegens de allezins [illegible], mededeelingen van den heer predikant C. Schwartz [illegible] hetgeen ter eerste konstitutieve vergadering van de *Unie* heeft plaats gehad, zoowel als wegens de treffende beschouwingen, waartoe het partijdig en niet met de waarheid overeenkomend verslag van den sekretaris der *Unie* hem aanleiding geeft.

De mededeelingen van den heer Schwartz verspreiden een geheel nieuw licht over de wordings-periode der *Unie*. [illegible] op de verslagen van haren sekretaris, die, als een der twee redakteuren van de *Kerkelijke Courant*, gewoon is de pen te voeren en die dus dient te weten, welke pligten rusten op een publicist, meende men ten aanzien der gezegde wordings-periode volkomen te zijn ingelicht. Volgens zijn relaas, zou ter konstitutieve vergadering, te Utrecht gehouden, de meest gewenschte overeenstemming geheerscht hebben en zou genoemde vergadering besloten hebben, »dat er eene Nederlandsche Protestantsche Unie *bestaat*." Blijkens hetgeen de heer Schwartz schrijft, heeft echter de bedoelde verslaggever het publiek grovelijk misleid en zich niet geschaamd in zijn verslag de stemming der vergadering op eene met de waarheid strijdige wijze te karakterizeeren en, wat alle grenzen der behoorlijkheid te buiten gaat, als van een besluit der vergadering melding te maken van datgene wat zij bepaaldelijk verworpen heeft. Van zulk een blijk van onbeschaamdheid is de wedergade ver te zoeken, en men kan daaruit opmaken, waartoe hij, die zich daaraan schuldig heeft gemaakt, in staat is en op welk krediet het blad, dat hij redigeert, aanspraak heeft. Opdat dan ook de misleiding, waarvan hij het publiek de *dupe* heeft gemaakt, niet langer aanhoude, haasten wij ons het woord te geven aan den heer Schwartz, die zich op alle ter vergadering aanwezigen beroept ter staving van de juistheid zijner mededeelingen en wiens rapport dus niet een weefsel van verdichtselen is, maar vertrouwen verdient.

Ter waardeering van de goede verstandhouding, die ter eerste vergadering der *Unie*, als men het verslag van haren sekretaris gelooven zou, geheerscht heeft, leze men het volgende:

Nadat de vergadering geopend en een door de voorloopige kommissie ontworpen reglement gelezen was, sprak een der aanwezigen, de heer da Costa, aldus:

»Hij begint met te verklaren, dat hij tegen deze *Protestantsche Unie* bezwaren heeft op grond van *historie*, van een *zedelijk* en van een *Bijbelsch* standpunt uit. De geschiedenis heeft altijd hen, die de uitkomsten die zij begeerden, reeds van te voren eigenwillig hadden vastgesteld, beschaamd. Noch bij de vaderen, noch bij de Hervormers, vindt men die zelfgewilde en zelfgemaakte eendragt, de eendragt die er zich openbaarde, was meer de vrucht van het oogenblik in het aangezigt van onmiddellijk gevaar en in de tegenwoordigheid van den aanrukkenden vijand. Strijd van binnen was ook in het oude [illegible] beter [illegible] naar buiten gebruiken. Wanneer men altijd in een toestand van vrede verkeert, went men al ligt het gebruiken der wapenen af. Maar dan, indien wij zoo vriendelijk onder elkander zijn, waarom dan ook niet tegen Rome? Eene humaniteit enkel op Protestantsch gebied laat zich niet regtvaardigen, omdat het humanisme eene heilige deugd is, en voorwaar niet in den zoogenoemden *gulden-middenweg* bestaat. Indien ik tegen den Protestant die mij den Bijbel ontneemt, niet scherp mag zijn, waarom mag ik tegen den Roomschen scherp zijn, die immers slechts hetzelfde doet? Voorwaar, de vijand die buiten onze Kerk den Bijbel bedreigt [Wie doet dat toch, waarde Heer? Immers toch niet de Kerk van Rome? Wanneer zij niet vijftien eeuwen lang den Bijbel bewaard had, hoe zou hij tot u zijn gekomen? En wanneer zij niet ook nu nog voor de handhaving zijner eenheid zorg droeg, hoe vele zijner boeken waren dan niet reeds, ten gevolge van het vrije onderzoek, *verneint?*], is minder gevaarlijk dan die het Woord binnen onze muren ondermijnt, en kunnen wij in gemoede zeggen, dat de tegenwoordige Protestantsche Kerk enkel op den Bijbel en op den geheelen Bijbel rust?

»De Bijbel kent eene hoogere zedelijkheid dan onze zoogenoemde *welmeenendheid*, want deze welmeenendheid wordt ook bij Roomschen gevonden. De Bijbel toch bestaat uit eene gedurige worsteling naar vrede door oorlog, even als de Heer door lijden tot heerlijkheid gekomen is. De vaderen zijn door en onder strijd groot en heerlijk geworden, en strijden is ook thans onmisbaar, al ware het slechts, om zoo te spreken, eene gymnastische oefening.

»Niemand zij bang voor een *krachtig*, maar een iegelijk vreeze een *kwaad* woord. Wat zoude het toch baten indien wij met zachte woorden tot elkander spraken en in harde daden tegen elkander handelden? Of is het niet genoeg bekend, hoe de minderheid, die dezelfde gevoelens met mij belijdt, van alles uitgesloten wordt?

»Heb ik dit gezegd om de behoefte aan vereeniging te ontkennen? Voorwaar, dit zoude mij, die weet wat Israël door de Jezuiten en hunne geestverwanten verduren moest [?!!], weinig voegen; evenwel mag ik niet ontkennen, dat minachting, uitsluiting, gelijk zij helaas onder de Protestanten maar al te zeer gevonden worden, niet minder pijnlijk zijn. Laat u de armen niet binden, houdt ze vrij, om ze tegen vijanden en vrienden te kunnen gebruiken. Indien gij ons aanraadt niet gehoor te geven aan onze driften, wij zullen u voor dezen raad danken, maar onze driften mogen wij ook tegen Rome niet botvieren. Wilt gij daarentegen eene miniatuur-eenheid daarstellen tegenover Rome's reusachtige eenheid, dan zeg ik u vooruit, dat Rome met deze eenheid spot, en te regt. Want niet daardoor heeft David Goliath overwonnen, dat hij gelijk de Filistijn met zwaard en pantsier zich wapende, maar daardoor, dat hij eenen steen in den naam van den God van Israël slingerde, en daarna het zwaard van Goliath gebruikte, om zijn hoofd af te slaan. Dit is onze kracht tegenover Rome, dat wij *durven verschillen* en ten aanhooren van een ieder verklaren, dat wij verschillen. Paulus wijkt voor niemand dien hij liefhad, en hij vreest niet, de apostelen en zich zelven bloot te stellen, maar hij bestraft Petrus, omdat hij te bestraffen was.

»Zietdaar in het kort de redenen, waarom ik mij tegen de Unie, gelijk zij thans voorgesteld wordt, verklaren moest."

Aldus de heer da Costa, den indruk van wiens krachtige, maar weinig konciliatoire taal de heer Chantepie de la Saussaye volgenderwijze tracht te temperen:

»Zeer wenschelijk, zeide hij, is het, onder alle bestaande tegenstellingen elkander te ontmoeten en in elkanders bijzijn te strijden. Eene der oorzaken van *inhumaan* strijden is voorzeker daarin te zoeken, dat de strijd met de *pen* en niet in het aangezigt gevoerd wordt. Voorwaar! deze bijeenkomst is reeds daarom gewigtig, omdat mannen, die zich tot dusver slechts door oorlog, dien zij met elkander gehad hebben, kenden, hier vergaderd zijn. De strijd behoeft niet op te houden, hij mag zelfs met meer kracht voortgezet worden, vooral tegen Rome [illegible] dat den strijd ontvliegt. En indien wij [illegible] geen gemeenzaam Protestantsch symbool hebben, huldigen wij niet allen hetzelfde beginsel van Protestantsche vrijheid? Erkennen wij niet allen, dat de Heilige Schrift de eenigste bron is, om er de kennis der waarheid uit te putten?"

't Is waar, dat allen er uit putten: doch wat putten zij er niet al uit? Louis Blanc en Pierre Leroux haalden uit de H. Schrift de regtvaardiging van het socialismus. Men hoore, overigens, na den heer Chantepie, den heer Schwartz.

»Wat is humaan en wat is inhumaan? vroeg hij. Zal het niet altijd gebeuren, dat de aanvallende gelooft humaan te zijn en de aangevallene meer of minder er over klaagt, dat men niet de noodige welwillendheid jegens hem in acht genomen heeft? Hoe moet men tegen Protestanten strijden, die de Godheid van Christus ontkennen, het onfeilbaar gezag van den Bijbel bestrijden en het *verzoenend* lijden van den Heer loochenen? Maar indien het moeijelijk is in algemeene regelen te bepalen wat humaan is, niet minder bezwaarlijk kan men de grens vaststellen, hoelang iemand nog als Protestant erkend worden kan. Het kan immers gebeuren, dat een Roomsche meer de groote waarheden des Evangelies belijdt, dan menigeen die zich Protestant noemt. Hoe moet men dan tegen zulke Roomschen en zoodanige Protestanten handelen?"

Was voor den heer Chantepie de heer da Costa te kordaat met zijne beginselen voor den dag gekomen, — de heer Heldring meende, nadat de heer Schwartz gesproken had, een minder forschen toon te moeten aannemen. Hij zeide het volgende:

»*Niet alles*, doch *veel* dat ons van elkander scheidt, berust op misvatting. Doch bij veel misverstand zie ik tevens eene nieuwe behoefte verrijzen, om elkander beter te begrijpen en regtvaardiger te beoordeelen. Tot dusver hebben wij slechts het *minimum* uitgesproken; onze blik reikt verder, ik vertrouw dat de dag welhaast komen zal, waar wij te zamen, even als in Duitschland, in eenen *Kirchentag* vergaderd zullen zijn."

De heer Bouwman vertrouwt dat niet. Na al het voorgaande aangehoord te hebben, schijnt hij begrepen te hebben, dat er van het ontworpen plan wel weinig zou te regt komen. Aan het daardoor bij hem verwekte leedgevoel gaf hij volgenderwijze lucht:

»Ik heb van den strijd der Patriciërs en Plebejers hooren gewagen, maar ik mag niet vergeten het woord van Menenius Agrippa over de leden die aan het ge-

maatschappelijk hoofd niet dienen wilden. Och hadden wij maar met het oude Rome te doen! 68 jaren ben ik thans oud; het zoude mij zeer bedroeven, indien de dag van heden daarmede moest eindigen, dat hier niets bereikt werd."

Hoe daarop sloeg, wat toen de heer A. van Toorenenbergen zeide, begrijpen wij niet. Mogelijk meende hij dat hij in elk geval zijne reputatie te handhaven had, door iets hatelijks van Rome te zeggen. »Rome, dus betoogde hij, *ontkent* ALLE *waarheden*" — wij hadden dat wel eens willen hooren betoogen, — »en men kan zich nimmer met Roomschen als met Protestanten vereenigen." Eene fraaije stelling! Die van den heer Limburg Brouwer beteekende niet veel meer.

»Onze bedoeling was niet, dus zeide hij, toen wij hier te zamen kwamen om de woorden te bepalen waarmede gestreden moet worden, maar om den geest van wantrouwen, het gebrek aan liefde uit de harten der strijdenden weg te nemen. Wij mogen niet vergeten, dat, hoe ver wij ook van elkander verwijderd zijn, wij toch broeders in Christus zijn. Daarom geldt het niet slechts elkander te lezen, maar te zien."

Zich nog meer te zien, dan men zich reeds ziet — daardoor zou dus Israël te redden zijn! 't Is ons wel. Wij geven echter in herinnering het woord van Mazarin: »*qui assemble émeut*". Ons dunkt, dat de eerste vergadering der *Unie* — der UNIE! — het reeds bewezen heeft. Ten slotte sprak de heer Beets:

»De diepste grond van deze bijeenkomst, waarin is hij te vinden? Sedert de laatste 25 jaren is geen strijd gevoerd tusschen de onderscheidene kerkgenootschappen, maar tusschen de verschillende rigtingen in dezelfde kerk. Meer en meer is de strijd geworden een strijd tusschen rigting en zienswijze, waarbij men elkander ontmoet uit verschillende kerkgenootschappen en oorlog voert in hetzelfde kerkgenootschap. Aan den scheidsmuur van verschillende kerken hecht ik niet en geloof ik ook niet, maar in den loop der jaren hebben wij veel geleerd en ondervonden van de nut- en vruchteloosheid van den strijd. Wij hebben dikwerf een ander miskend, en deze miskenning is geweken bij persoonlijke ontmoeting, al beleed men wederzijds nog dezelfde beginselen, om welker wil wij tegen hen het zwaard hadden uitgetrokken, en welker verwezenlijking wij zeer gevaarlijk achtten. Daar is een zeker gevoel in ons allen: *wij hebben gezondigd*; in dit gevoel ligt de oorsprong van de behoefte aan *humaniteit*, het woord is onverschillig, mits wij dit gevoel slechts vasthouden. Het is een nieuw verschijnsel, dat *ultra's*, gelijk men ze noemt, hier bijeenkomen en elkander leeren kennen; blijven wij voorals nog hierbij staan, geven wij heden geen bepaalden vorm aan, spreken wij er niet te veel over, maar verblijden wij ons in hetgeen wij thans zien, en in het vooruitzigt van in het vervolg elkanders aangezigt nog meer te zien."

Bij deze apaizeerende woordekens, welker zonderlinge strekking was, dat men toch maar niet te veel spreken moest, werd de diskussie gesloten en kwam het konceptreglement in behandeling. Wat te dien aanzien plaats had, deelt de heer Schwartz aldus mede in N°. 36 van den *Heraut*:

»Nadat de laatste, de heer Beets, gesproken had, werd art. 1: *Er bestaat eene Nederlandsche Protestantsche Unie, zamengesteld uit leden van onderscheidene Protestantsche Kerkgenootschappen*, in omvraag gebragt en door allen, behalve door de Heeren van den Ham, Beets da Costa en Schwartz (1) aangenomen. Hierop vatte Ds. Limburg Brouwer het woord op en betoogde, dat het wenschelijk was tot een EENSTEMMIG besluit te komen, en dat men daarom aan de bezwaren van hen, die tegen het aannemen van art. 1 gestemd hadden, te gemoet komen moest. En, waarom? Omdat niet eerst te Utrecht behoefde *gekonstateerd* te worden, dat die heeren, die *voor* art. 1 gestemd hadden, vereenigd waren; dit was van allen, behalve van de Heeren de la Saussaye en Heldring, nooit betwijfeld geworden. Maar bovenal was het eene ongerijmdheid art. 1: »Er bestaat een Unie" aan te nemen, zoo men zich niet eerst over het *doel* en de *beginselen* der Unie verstaan had. Artikel 1 toch is op zich zelf beschouwd, zonder eenige beteekenis, en verkrijgt eerst leven en kracht, wanneer het door de volgende aangevuld en gestaafd wordt. Artikel 1 gelijkt aan eene *Voorrede*, die wel is waar aan het *begin* van het boek staat, doch niet het eerst maar het laatst geschreven wordt. De naam schept niet de zaak, maar uit de zaak wordt de naam geboren. Daarom heeft dan ook de geheele Vergadering niet geaarzeld, maar eerst besluit te veranderen, en dit voorstel EENSTEMMIG aan te nemen: *dat men de daarstelling van eene Protestantsche Unie allezins wenschelijk acht, en dat tot hare verwezenlijking binnen korten tijd eene meer algemeene en openbare vergadering gehouden zal worden.* Hiermede vergelijke men het Berigt in *de Kerkelijke Courant* en men zal mij gereedelijk toestemmen, dat Ds. Kits van Heyningen zich grootelijks vergist heeft. Meer nog! Ds. Wildschut heeft, nadat het EENSTEMMIG besluit genomen was, bij wijze van amendement, voorgesteld: »Er bestaat behoefte en daarom bestaat de Unie," maar zijn *amendement* werd door de Vergadering, zoo als trouwens te verwachten was, *verworpen*.

»Ik heb deze *Rectificatiën* en *toelichtingen* gegeven, omdat zij mijns inziens niet van belang ontbloot zijn voor de regte waardering van personen en toestanden in ons midden. Verscheidene Bladen hebben het berigt uit de *Kerkel. Courant* overgenomen, en ik vermeende, om ons voor een *reconstrueren* der geschiedenis te bewaren, in deze bijzonderheden te moeten treden. Ik beken echter; dat het mij smartelijk verrast heeft, dat ook de *Boekzaal* over deze *Unie* spreekt, zonder van het verslag en de Rektificatie in *de Heraut* de minste notitie te nemen; maar bovenal heeft het mij verwonderd, dat de Redakteur van de *Christelijke Stemmen* het Berigt uit de *Kerkel. Courant* met *goedkeuring* heeft overgenomen. Zijn dat de vruchten van de zoogenoemde *irenisch-ethische* rigting, dat men, om des *vredes* met de liberalen wil, zich niet meer gehouden acht aan de zedelijke eischen jegens een *orthodox* orgaan? Indien een *orthodox* zich in de voorstelling van feiten alzoo had vergist, hadt gij niet gemeend, om der waarheid wil en om de liberalen niet te ergeren, er tegen te moeten opkomen? En thans — zwijgt gij; want de irenisch-ethische rigting eischt het. Van ganscher harte verwerp ik zulk een *vrede*, zulk eene *zedelijkheid*, die om den *tegenstander* niet te ergeren, den *broeder* diep krenkt. Verscheidene vrienden, die de Vergadering te Utrecht hadden bijgewoond, hebben in *privaat*brieven het Verslag in *de Heraut* tegenover dat in de *Kerkel. Courant* goedgekeurd; wordt het thans niet pligt, dit ook in het *openbaar* te doen?"

Ten besluite volge hier uit N°. 34 van den *Heraut* de tegenstelling van de konkluzien der twee verslagen:

»In *de Heraut* van 8 Aug. leest men:	»In de *Kerk. Courant* van 9 Aug. leest men:
»*Eenstemmig* werd het besluit genomen, *dat men de daarstelling van eene Protestantsche Unie allezins wenschelijk acht, en dat tot hare verwezenlijking binnen korten tijd eene meer algemeene en openbare vergadering gehouden zal worden.*	»Zij (de Vergader.) spreekt uit, dat er daarom behoefte is aan eene Nederlandsche Protestantsche Unie, opdat de hoogere eenheid, die allen zamen bindt, steeds helderder worde voor aller oog, dierbaarder aan aller hart, en »Zij besluit daarom, dat er eene Nederlandsche Protestantsche Unie bestaat, zamengesteld uit leden van onderscheidene Protestantsche kerkgenootschappen.

En zoo meenen wij dan nu ten aanzien van de in den laatsten tijd veel besproken *Unie* beter ingelicht te zijn, dan waartoe wij door het met de waarheid niet overeenkomende officieel verslag van haren sekretaris in staat waren gesteld.

Het was gisteren (VII September 1856) eene eeuw verleden, dat, te Amsterdam, op de Westermarkt, geboren werd een kind, waarin het grootste vernuft lag opgesloten, dat voor Nederland ooit bestaan heeft, en waaraan geen enkele tak van menschelijke wetenschap vreemd bleef, zoodat er eene geheele bibliotheek noodig was, om den schat te kunnen bergen, die in een één enkel hoofd lag verzameld, maar, gedurende een leeftijd van meer dan zeventig jaren, steeds, met onbekrompen hand, ten beste werd gegeven van het vaderland, dat heden den onsterfelijken naam herdenkt van mr. Willem Bilderdijk. — Te Amsterdam wordt een plegtig gedachtenisfeest bereid, dat echter eerst in de volgende maand zal kunnen plaats hebben, maar waarbij dan ook tevens krachtige pogingen zullen worden te werk gesteld, om, in 's rijks hoofdstad, een waardig monument op te rigten voor den man, wiens gedenkpenning, met drie woorden, kernachtig, uitdrukt, wat hij was en blijven zal: SECULI SUI DECUS: »*het sieraad zijner eeuw*."

Zoo als men weet had de bepaling van art. 293 der Gemeentewet ten gevolge, dat in de gemeenten, welke minder dan 25 kiezers telden, geene nieuwe verkiezingen voor den Raad konden geschieden en de oude Gemeenteraden daar bleven bestaan. Aan dezen exceptioneelen toestand zal binnen weinige dagen een einde komen, zijnde de betrokken gemeente-besturen aangeschreven de verkiezingen te doen op den 16den dezer.

Dezer dagen heeft te Londen plaats gehad de openbare aanbesteding van het graven van het kanaal door Zuid-Beveland en de daarbij behoorende werken, welk een en ander is aangenomen voor ƒ3,000,000. Aangezien onmiddelijk met deze zal worden aangevangen, mag men zich met grond vleijen, dat zij zullen zijn tot stand gebragt op de tijdstippen, voorgeschreven bij de akte van koncessie voor den zeeuwsch-duitschen spoorweg. (*M. C.*)

Gisteren is de gewone tweejaarlijksche tentoonstelling van schilderijen in de lokalen der koninklijke akademie van beeldende kunsten door den heer Burgemeester met een toepasselijke aanspraak geopend. In de rangschikking is een andere orde dan vroeger aangenomen. De verschillende scholen, de hollandsche, fransche, belgische zijn elk in een afzonderlijke zaal geplaatst. De tentoonstelling is zeer talrijk en vele schilderstukken worden nog verwacht.

Men schrijft uit Bussum, 5 Sept.: De bewoners dezer plaats zijn heden door een bloedig voorval in diepe verslagenheid gebragt. De heel- en vroedmeester P. alhier, die in voortdurenden twist met zijne echtgenoote leefde en reeds middelen zocht, om van haar te scheiden, heeft dezen morgen, nadat hij zijne zieken had bezocht, op nieuw oneenigheden met zijne vrouw aangevangen en de ongelukkige, vijf maanden zwangere moeder, met een lancet koelbloedig eene wonde aan den wang toegebragt en daarna het laatvlijm haar in den strot gestoken. Met het moordtuig in de keel is de stervende vrouw naar de keuken gevlugt, alwaar zij weldra, onder hevige pijnen en het kermen om hare kinderen, bezweek. P. is daarop naar den burgemeester gegaan, heeft hem een glas water verzocht en medegedeeld, dat hij zijne vrouw vermoord had, zeggende: »Er moest nu maar een eind aan komen!" toen het bierglas verbrijzelende, poogde P. zich met een scherf daarvan de pols af te snijden, hetwelk hem echter mislukte. Nadat de burgemeester hulp van anderen ingeroepen en de justitie van Naarden berigt van het voorgevallene gezonden had, is de moordenaar gebonden en des avonds bereids naar de hoofdstad vervoerd. Kort na den moord moet P. reeds in tranen zijn losgebarsten en, zich voor de oevloeijende menigte schamende, den policieagent verzocht hebben, den hoed hem over de oogen te trekken. Drie nog zeer jeugdige kinderen, die in het dorp spelende waren toen hunne moeder gedood werd, zijn de vrucht van dit zoo treurig geëindigd huwelijk.

In de tapperij *de Bisschop* op de Joden-Breêstraat is een manspersoon door vier onbekende polderwerkers, ten gevolge van een twist over eene vrouw, die tot zijn gezelschap behoorde, gevaarlijk aan het hoofd verwond en naar het gasthuis gebragt.

Z. M. heeft jhr. mr. E. van Meeuwen op zijn verzoek eervol ontslagen als Hoogstd. komm. in de prov. Limburg, en pensioen verleend aan C. A. Oudemans, gen.-maj. enz. ƒ2400, en E. A. Alings, luit.-kol., ƒ1500.

'sGRAVENHAGE, 8 Sept. Gisteren avond heeft er aan het hotel van Z. Exc. den ridder Lomonossoff, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Keizer van Rusland bij het Nederl. hof, bij gelegenheid van de krooning en zalving van zijnen Souverein, eene prachtige gasilluminatie plaats gehad, waarbij de naamcijfers A. M. prijkten. Ook de ramen van het hotel waren inwendig door ballonlampen verlicht. Eene groote menigte bevond zich in de laan van het Voorhout en bleef tot laat in den avond aldaar vereenigd.

ALKMAAR, 7 Sept. Ter kaasmarkt van den 5den dezer waren aangevoerd 317 stapels kaas, wegende te zamen 106576 Ned. ℔. De prijs was kleine ƒ30.75; kommissie ƒ29; middelbare ƒ28.75 per Ned. ℔.

KOEVORDEN, 7 Sept. Aanstaanden Woensdag vertrekt een gezelschap van 26 personen van Nieuw Schoonebeek en Emlenkamp over Bremen naar Noord-Amerika. Onder hen bevindt zich eene vrouw met drie kinderen, haren man volgende, die voor twee jaren derwaarts is vertrokken, alsmede een jong paar, dat een vermogen te zamen heeft gebragt van pl. m. ƒ10,000, doch naar Noord-Amerika vertrekt, wijl het voor die som in het vaderland geene boerenhoeve kan koopen groot genoeg naar zijn zin; allen zijn uit den boerenstand; niemand hunner is zonder eenig fonds. (*H.*)

BREDA, 7 Sept. Met genoegen vernamen wij dat aan den heer H. de Wijs te dezer stede, bij Zr. Ms. besluit dd. 25 Aug. ll., n°. 45, een oktrooi is verleend voor den tijd van vijf jaren, tot verbetering van kagchels en vuurhaarden. Hieruit blijkt dat ook onze stad op het gebied van nijverheid niet achterlijk blijft, maar het hare toebrengt tot de algemeene ontwikkeling van kunsten en wetenschappen. De heer de Wijs zij uit naam zijner stadgenooten lof toegebragt voor de onvermoeide vlijt waarmede hij het door hem gekozene vak beoefent; zij strekke tot voorbeeld voor velen, en hij geniete rijkschoots de vruchten van het hem geschonken oktrooi. Nader vernemen wij dienaangaande, dat deze nieuwe kagchels werkelijk vele verbeteringen en voordeelen opleveren en de voorkeur verdienen boven alle andere, tot heden nog in gebruik zijnde kagchels en vuurhaarden; immers het technische onderzoek dezer uitvinding, door het departement van binnenlandsche zaken voorgeschreven, heeft, behalve meer andere eigenschappen, de overtuiging opgeleverd, dat de hoofdhoedanigheden der nieuw uitgevonden kagchels bepaaldelijk bestaan in; *a.* buitengewone verwarming der vertrekken waarin zij geplaatst zullen worden; *b.* belangrijke bezuiniging in het verbruik van steenkolen; *c.* bijzondere geschiktheid tot verwarming der onderdeelen van 's menschen ligchaam, en *d.* waarborg tegen brand in de schoorsteenen, waardoor zoo

(1) De heeren Vinke en Barger hadden vóór de stemming de kamer verlaten.

vaak de meest heillooze gevolgen ontstonden. Overigens is de geheele inrigting op zoodanige wijze zamengesteld, dat zij in allerlei vormen van kagchels enz. kan worden aangebragt en steeds dezelfde uitkomsten zal opleveren. (*Amst. Cour.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 Sept. Van verschillende zijden is berigt, dat de Keizer den 20n September te Parijs terugkeeren zal. Volgens de dagbladen van Bayonne echter zouden de Keizer en de Keizerin in de eerste dagen van Oktober te St.-Cloud aankomen.

— Te Duinkerken zijn berigten ontvangen omtrent de kabeljaauwvangst in de IJslandsche wateren. De vangst is eene der overvloedigste, welke men ooit heeft gehad.

— Met de *Gange* zijn tijdingen ontvangen uit Konstantinopel, loopende tot 31 dezer. De russische kommissarissen voor de nieuwe grensscheiding werden aldaar dien dag verwacht. De baron Koller was er reeds aangekomen, terwijl Sir H. L. Bulwer en de heer Bazili er eerstdaags zouden komen.

Voor den spoorweg van Smyrna naar Aidin is koncessie verleend aan den heer Wilkin, die de engelsche maatschappij vertegenwoordigt. De koncessie is verleend voor den tijd van 50 jaren met vergunning tevens om de steenkolenmijnen te exploiteeren.

— De Russen, die Kars bezet hielden, hebben zich na de ontruiming te Melandropol teruggetrokken.

— Een koerier van het fransche gezantschap bij het hof van Perzië is op weg door Druzen aangehouden, van hetgeen hij bij zich had beroofd, mishandeld, en daarna aan een boom gebonden.

De fransche konzul is den 7den Augustus plegtig te Erzerum binnengetreden en heeft aldaar eene schitterende ontvangst genoten. De russische konzul is den 16den Augustus in die stad aangekomen.

— De beroemde zeeschilder Gudin heeft een zijner laatste kunstprodukten verkocht voor 100,000 franken. Het doek stelt niets voor dan een storm op zee, in tropische gewesten, met een in nood verkeerenden franschen driedekker. Rosa Bonheur stijgt mede voortdurend in aanzien. Hare schilderij *de Paardenmarkt*, die zij voor 40,000 franks verkocht, heeft aan den eigenaar, die er eene gravure van den in handel bragt, reeds 200,000 franks opgebragt. Nu zegge men nog dat de Kunst om brood loopt.

— De politie heeft twee zusters in hechtenis genomen de eene 21, de andere 22 jaren oud, [illegible] den in de straat [illegible] de beste reputatie: zedig, zachtaardig, godsdienstig en ingetogen, ontvingen zij niemand [illegible] heren huize en leefden oogenschijnlijk van de opbrengst van haar borduurwerk. Zij genoten de hoogste mate van achting in de wijk, waarin zij woonden. De politie, zoekende de bedrijvers van een groot aantal met de hoogste mate van stoutheid en behendigheid gepleegde diefstallen, kreeg achterdocht op de beide meisjes ten gevolge van de verklaring eener uitdraagster, bij wie men een der gestolen voorwerpen vond. De meisjes werden bespied en nu bleek het, dat zij iederen avond manskleederen aantrokken en zich daarna aan inbraak en diefstal schuldig maakten op eene wijze, die de behendigste booswichten zou hebben beschaamd. Men vond in hare kamers al de werktuigen die dieven van beroep gewoonlijk bezigen, alsmede een groot aantal voorwerpen van waarde, van verschillende diefstallen voortspruitende.

— Uit Madrid wordt gemeld, dat de regering, ten gevolge van den aanval der zeeroovers van het Riff-eiland op de bemanning van het pruissische oorlogsschip *Dantzig*, twee kleine oorlogsschepen de dienst zal laten verrigten op de kust van Afrika. Hoewel deze niet voldoende zullen zijn om die roovers tot hunnen pligt te brengen, zoo gelooft men toch, dat zij zullen kunnen bijdragen, om hun eenige vrees in te boezemen ten aanzien van het uitrusten van kaperende barken, die gewoon zijn de zeelieden te overvallen.

— O'Donnell heeft van den Keizer van Frankrijk het grootkruis van het legioen van eer ontvangen.

ENGELAND.

LONDEN, 7 September. Met de mailboot van New-York, heden te Liverpool binnengekomen, zijn de volgende berigten ontvangen:

In Washington bestaat er eene groote spanning tusschen President Pierce en het kongres. Volgens geruchten zou generaal Campbell een nieuwe wet op het leger ontwerpen, daar de tegenwoordige beperkte staat van zaken voorshands behouden blijven. De wetten, betreffende het grondgebied van Kansas, zullen waarschijnlijk worden aangenomen. In Kansas moeten de voorstanders der slavernij afschaffing de bovenhand hebben.

— Ook de *Globe* meldt thans, dat het geschil betreffende Centraal-Amerika geschikt is. Dit half-officiëele orgaan der engelsche Regering zegt, dat over de quæstie betreffende den afstand der betwiste eilanden direkt onderhandeld is met de vertegenwoordigers van Honduras, en dat Engeland, voor wat de andere geschilpunten aangaat, de voorstellen van de amerikaansche Regering aangenomen heeft.

— Gisteren avond had er alhier eene bijeenkomst plaats van een aantal schuldeischers van de *Royal British Bank* ten einde maatregelen te beramen, tot het verkrijgen van inzage van de rekeningen en om de schuldenaars te onderzoeken. Na langdurige diskussiën is besloten tot dat doel eene kommissie van drie leden te benoemen.

Men zegt, dat de direkteur en verscheidene deelhebbers hunnen wensch hebben te kennen gegeven, tot het maken van schikkingen, waardoor de krediteuren ten volle 100 pCt zullen bekomen, en dat reeds voorgesteld is, om 25 pCt. binnen eene maand, en de overige 75 pCt in drie termijnen, telkens met tusschenruimte van drie maanden te betalen. Men is algemeen van gevoelen dat, zoo mogelijk, dit voorstel zal worden aangenomen.

De vergadering van heden heeft intusschen geen verbindende kracht, wijl de wet 14 dagen vordert tot oproeping der belanghebbenden. Den 20sten dezer zal er dus eene officiëele vergadering plaats hebben, en alsdan zal de ware staat van zaken aan het licht komen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 8 September. Het hooge geregtshof heeft eergisteren den gewezen kommissaris van policie Teschenter zake van den beruchten diefstal der depêche te Potsdam, veroordeeld tot acht jaren opsluiting, om later gedurende 10 jaren onder opzigt der policie te blijven.

— Men telegrafeert uit Moskou van 7 Sept. Heden heeft alhier de krooning des Czaars met eene buitengewone pracht plaats gehad, gedurende van het schoonste weder. Alles heeft de verwachting, die men dienaangaande gekoesterd had, nog overtroffen. De geestdrift bij die gelegenheid kende bijna geene perken.

Graaf Orloff is benoemd tot prins; prins Woronzoff tot veldmaarschalk en de generaals Berg en Soumarokhoff zijn tot den gravenstand verheven.

Graaf Adlerberg heeft de ridderorde van St.-Andreas in diamanten ontvangen.

— Men schrijft uit Bern, dd. 5 Sept. Het bevestigt zich, dat de bondsraad de geregtelijke vervolging der personen, die aan de gebeurtenissen te Neufchatel deel genomen hebben, hebben, heeft bevolen. De beschuldigden zullen voor eene eedgenootschappelijke jury te regt staan.

Betreffende het voorgevallene zelf, is het volgende nog van belang. Behalve Neufchatel was Locle het hoofdtooneel van ongeregeldheden. De kreet: Leve de Koning! [illegible] van Neufchatel en van Locle gehoord, in welke laatste plaats de koningsgezinden, ondersteund door hunne vrienden uit La Sagne, zich spoedig van het stadhuis meester maakten en er de pruissische vaan plantten. De prefekt en de prezident van de regtbank, werden onmiddelijk in hechtenis genomen. Eene door graaf Pourtalès onderteekende proklamatie eischte aflevering van alle wapens vóór tien ure en verklaarde het gezag des Konings hersteld. Weldra echter hoorden de koningsgezinden tot hunne verbazing de kreeten: Leve de republiek! Te wapen! Bevrijdt de gevangenen! Want ook de republikeinen waren onder de wapens gekomen. Toen eene republikeinsche schaar, onder bevel van den kapitein Ami Gerard van La Chaux-de-Fonds aanrukte, ging de verbazing tot schrik over. — De koningsgezinden trokken naar La Sagne terug. De bondsvaan verving de pruissische en de gevangenen werden bevrijd. Te La Chaux-de Fonds werd reeds in den morgen van 3 dezer de generale marsch geslagen en de alarmklok geluid. Het volk stroomde te zamen, en de burgers, welke tot de militie behoorden, verschenen op de loopplaatsen, terwijl jongelieden zich tot een vrijkorps vormden; een krijgsraad verklaarde zich op het gemeentehuis permanent en maakte toebereidselen tot tegenstand. De militie, met twee stukken geschut, begaf zich reeds des middags naar Neufchatel op marsch. Alle wapens werden op het gemeentehuis afgeleverd om er de vrijwilligers van te voorzien. Inmiddels had de prezident van den grooten raad, de heer Huguenin, de leden van dit ligchaam die te Locle en La-Chaux-de-Fonds woonden, tot eene buitengewone vergadering te Cret du Locle bijeengeroepen. De leiders der koningsgezinden hadden een aanvang gemaakt met de organizatie hunner beweging; een hunner, Mathey-Doret, maakte een door Pourtalès uitgevaardigde proklamatie bekend, waarbij de graaf Petitpierre-Wosdählen tot prezident en de heer Mathey tot kommissaris der provinciale regering benoemd werden. De prefekt van Neufchatel, die in hechtenis genomen zou worden, was naar Val de Ruz ontkomen, waar hij de republikeinen verzamelde en met hen den pas van Valangin bezette. Dat Neufchatel zelfs door de personen die het bewaken moesten, in den steek gelaten werd, bewijst de omstandigheid, dat geen enkele toegang tot de stad gebarrikadeerd was, dat de wachters reeds in den nacht van den 3den de vlugt genomen hadden en dat zelfs de ingang van de haven onbewaakt bleef. Hoewel nu de bezetting van het slot aan niets gebrek had, was zij moedeloos. Wel stonden een aantal krachtige paarden gereed, maar het ontbrak aan manschappen om de stukken te bedienen. Onder zulke omstandigheden kon de strijd van geen langen duur zijn. Alle aanvoerders van de koningsgezinden zijn gevangen, ook de graaf v. Pourtalès, die een schot in den nek kreeg. Een jong officier, mede Portalès genaamd, is aan de gevolgen van zijne wonden overleden.

Zoo als meest altijd bij dergelijke gelegenheden het geval is, heeft men eenige ongeregeldheden te betreuren. Onder anderen is de drukkerij, waarop de koninklijke proklamatiën gedrukt werden, verwoest.

Het aantal dooden en gewonden wordt verschillend opgegeven. Volgens sommigen tellen de koningsgezinden negen dooden en veertien gewonden; de republikeinen slechts enkele gewonden. Andere berigten geven 15 doode en 18 gewonde koningsgezinden op; weder andere schatten het aantal gewonden op 30 man. Het aantal gevangenen wordt op 340 man begroot; 150 man ontkwamen met de vlugt, o. a. de Meuron, die evenwel te Freiburg ingehaald en overgeleverd werd.

De bonds-kommissarissen hebben bij publikatie de herstelling van den wettigen toestand aangekondigd en de inwoners uitgenoodigd om tot hunne gewone bezigheden terug te keeren. Ook de bergbewoners keeren naar hunne woonplaatsen terug.

BELGIE.

BRUSSEL, 7 September. Een groot aantal buitenlandsche staathuishoudkundigen zal het binnen kort hier te houden kongres voor weldadigheid bijwonen. Wat Nederland betreft, zal deze vergadering worden bezocht door de heeren: W. N. Suringar, prof. Ackersdijck, mr. H. J. Koenen, mr. J. A. Jolles, W. de Sitter en W. v. Baumhauer.

STADSNIEUWS.

In de 230ste Staats-Loterij zijn in de 4e Klasse bij de 2e trekking prijzen van ƒ1000 of daarboven te beurt gevallen aan N° 17325 en 828 ieder ƒ1250, N°. 6718, 17668, 9270 en 12017 ieder ƒ1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 9 September.

GETROUWD (4 Sept.): Th. F. Hoekma met G. E. Kingma.
BEVALLEN (5 Sept.): C. C. van Loon, geb. Middendorp, Z.-J. Mac Ilraith, geb. Wallace, D. — (9 Sept.): C. W. Wouters, geb. Groebe, D.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIËN.

Metalliek . . .	ƒ 28,65	a —	Pruissische . .	ƒ1 34½	a —
Napelsche . . .	- 26,80	,, —	Spaansche	[illegible]	
D.v. in £St. .	- 11,67½	,, —	Hamb. Russ. . -	36½	,, —
Eng. Russen .	- 12,—	,, —	Russ. in Z. R. -	37½	,, —
Fransche	- 55½	,, —	Pools. in ,, -	—	,, —
Belgische . . .	- 55⅝	,, —	,, ,, Fl. -	27½	,, —

Nationale Metalliek ƒ —.—. Buitenl. Spanje ƒ 55½ per Fr. 120.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à ƒ10 per Stuk	ƒ 9,75	à 9,85
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	» 5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,75	» 11,85
,, Pistolen	» 9,60	» 9,70
Stukken van 20 Francs	» 9,30	» 9,40

Baren Goud en Specien à ƒ 1442,60 per Ned. ℔ bij 104 à 114 pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	ƒ 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,75	» 1,78
Zilver 1000 à 980	ƒ —,—	» —,—
» 900 » 700	» 104,20	» 104,70

WISSELKOERSEN.

Parijs	2 m	ƒ 55⅝	Livorno	2/m.	ƒ 39½
»	zigt	» 55¾	Napels		» 90
Bordeaux	2 m.	» 55	Petersburg		» 183½
»	zigt	» 55½	Weenen	6/w.	» 84½
Madrid	3/m.	» 244	Augsburg		» 86½
Cadix		» 241	Frankfort		» 98½
Sevilla		» 240	Hamburg	2/m.	» 35½
Bilbao		» 240	»	zigt	» 35½
Lissabon		» 41	Londen	2/m.	» 11,87½
Porto		» 41	»	zigt	» 11,97½
Genua	2/m.	» 45⅝	Rotterdam		[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 8 Sept. — Belg. leen. 2½ pc. 55⅝, Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 98; Spanje 4—3 pc. 24¾; Binnenl. 3 pc. 40¾; Romeinen 5 pc. 87; Oostenrijk Met. 5 pc. 81⅞; id. Nat. 5 pc. 83.

PARIJS, 8 Sept. Fransche 4½ pc. 91.75 ed.; 3 pc. 70.75; 3 pc. Spanje 40⅝; id. 1 pc. 25⅞; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 88½.

LONDEN, 8 Sept. Cons. 94⅞; Spanje buit. 3 pc. 44½; id. 1½ pc. 25; Comité Gew. 5½; Pass. 6½; Rusl. 5 pc. 109; id. 4½ pc. 98½; Holl. 4 pc. 98½; id. 2½ pc. 64⅝; Sard. 5 pc.

97⅞; Braz. 101½; Peru 4½ pc. 81; Gren. uitg. 7½; id. werk. 19⅝; Mexiko 3 pc. 22⅝; Portugal 4 pc. 45; Ecuador —; Wissel op Amst. 11.18⅝; Hamburg 13.8.

BERLIJN, 8 Sept. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 109⅝.

HAMBURG, 8 Sept. Spanje 1¼ pc. 37¼; id. 3 pc. 23¼; Rusl. 5 pc. 103¼; 3 pc. Mexikanen 12⅛; 5 pc. Sardinië 91¾; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 8 Sept. 5 pc. Met. 80; 1¼ pc. Spanje binnenl. 24$\frac{11}{16}$; id. 3 pc. 39⅝; Wissel op Londen 3/m. 118; Parijs 93¼; Weenen 115⅛p; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		6 SEPT. 4½ u.	gebl.	8 SEPT. 4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63$\frac{15}{16}$	63$\frac{15}{16}$	63⅞	63$\frac{13}{16}$
Dito Dito	3	76	75$\frac{15}{16}$	76	
Dito Dito	4	95⅛	95$\frac{1}{16}$	95⅛	
O. I. Leening 1844	4		94½		
Amortis. Syndik.	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorw.	4½				
Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank					
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	52$\frac{1}{16}$	52		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	24$\frac{15}{16}$	24$\frac{15}{16}$	24⅞	
Dito	3				
Dito Binnenl. à 6/m.	3	40	39⅞		
Coupon-Bewijzen					
Amortisable Schuld			6$\frac{15}{16}$	6⅞	
Portugal, te Londen	3	45$\frac{15}{16}$	45¾	45$\frac{15}{16}$	45¾
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	104⅛	103⅝	104	103⅝
Dito Dito 1828 en 1829	5	103½	103¼	103⅝	
Cert. bij dito 1831 en 1833	5				
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	85¾	85¼		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	85⅝	85	85$\frac{5}{16}$	85
Dito bij id. 5de Serie	5				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6	65½	65⅛	65¼	
Polen, Certifikaten	4		79⅞		
Dito Aand. met Lot. fl. 500		155½	155		
Oostenrijk, Metalliek	5	77⅞	77½	77⅝	77$\frac{9}{16}$
Dito Nationale	5	79$\frac{5}{16}$	78$\frac{15}{16}$	79$\frac{1}{16}$	79
Dito Nieuwe 1847	2½	40⅛	39⅞	40	
Dito 1851 en 1852	2½	40⅛	39⅞	40	
Dito Nieuwe	5	86	85⅞		
Dito 1854	5	86	85⅞		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5		81¾		
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854		*f* 326			
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5				
Sardinië	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	5				
Louisiana bij *Hope*	5				
Braziliën	5				
Dito	4½				
Mexiko	3	22⅛	22		
Dito Onbepaalde	3	22	22		
Peru	4½		79¼	79⅜	
Grenada, à £ 100	2½	20$\frac{1}{16}$	20	20$\frac{5}{16}$	20
Dito Uitgestelde		7$\frac{7}{16}$	7$\frac{7}{16}$		
Ecuador à £ 100		15	15		
Venezuela, à £ 100	4½	31⅝	31⅛	31⅝	
Dito Uitgestelde	1½	13⅝			
Grieken, te Londen	5				

N. 5 pc. Stieglitz 96¼, ⅝, ¼; O. 5 pc. id. 95; B. Sp. 38½; Gren. onb. 20, $\frac{5}{16}$, 20; Ven. onb. 31⅛, ⅜; Ecuador onb. 14$\frac{7}{16}$.

De markt verkeerde over het algemeen in eene flaauwere stemming, en werden voornamentlijk russische, oostenrijksche en spaansche fondsen tot verlaagde koers afgegeven.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 4 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 8 September.

Tarwe in een doen met weinig handel: 126 ℔ b. Pools *f* 480; 128 ℔ dito *f* 470, 473, 480, 485, 490; 122 ℔ n. wb. dito *f* 478.

Rogge *f* 10 lager: 123 ℔ Engelsche *f* 300; 120 ℔ Archangel *f* 250 bij partij; 117 ℔ Petersb. *f* 240.

Garst in een doen: 108 ℔ Deensche *f* 239.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in Oct. en Nov. 88 ℒ. *Lijnzaad* een doen: 105 ℔ Archangel *f* 310. *Raapolie* op 6/w. *f* 53¼; Vliegend *f* 52½, 1° Oct. ek *f* 51, 50⅞, Nov. *f* 50¾, ½; Dec. *f* 50½, ¼. *Lijnolie* op 6/w *f* 42; Vliegend *f* 40¾, 1° Oct. *f* 40, ½. *Hennepolie* op 6/w *f* 46½. *Raapkoeken* per 1040 st. *f* 92, 95. *Lijnkoeken* per 104 st. *f* 9, 13.

ROTTERDAM, 8 Sept. Tarwe. Jarige Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. *f* 500, 530; puike Nieuwe dito 1856 *f* 463, 478; Middelsoort dito *f* 395, 445; Blaauwe dito *f* 335, 380; Zomer dito *f* —, —. — 161/2 ℔ jarige Hoogl. Kleefs. *f* 540; 160, 163/2 ℔ Nieuwe dito *f* 460, 475, 490; 160/2 ℔ dito Bovenlandsche Ris *f* 450; 156/2 ℔ jar. Nassaudietsche *f* 490; 152/2 ℔ dito Rhijn *f* 420; 162/2 ℔ Petersburger Kubanka *f* 400. — Rogge. Zeeuwsche en Vlaamsche 1856 *f* 265, 282; Noordbrabandsche *f* 255, 265. — 147, 152/2 ℔ nieuwe Limburger *f* 273, 300; 150/2 ℔ Amerikaansche *f* 298; 145/2 ℔ Archangel *f* 255, 260. — Garst. Zeeuwsche en Vlaamsche Winter 1856 *f* 218, 234; Zomer *f* 200, 215. — Haver. Zeeuwsche en Polder Korte *f* 144, *f* 153; dito en dito Voeder *f* 120, 132; Ligte dito *f* 105, *f* 117. — Boekweit. Rhijn 1850 op 142/2 ℔ *f* 320, Noordbrabandsche 1856 *f* 310, 315; Holsteinsche *f* 300, 305; Elve *f* 315. — 17 Lasten Zweedsche in Publieke Veiling zonder wigt *f* 169, 170. — Boonen. Zeeuwsche Paardeboonen *f* 222, *f* 234; Duiveboonen *f* 249, 264. — Erwten. Zeeuwsche Blaauwe 1856 *f* 265, 276; dito dito groote 1856 *f* 280, 305. — Koolzaad met afnemenden toevoer, doch kon men den vorigen prijs niet ten volle bedingen. Verkocht werd: Vlaamsch gestort 82 ℒ, zakmaat 81 ℒ; Zeeuwsch gestort 78, 79 a 81 ℒ, dito zakmaat 80 ℒ. — Kanariezaad prijshoudend. Noteren *f* 13 a 14¼. — Bruin Mosterdzaad *f* 45, 47, Geel dito *f* 18, 20 per Mud. — Raapkoeken *f* 90, 95. Lijnkoeken *f* 110, 115 per 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 155/2 ℔ witb. Poolsche *f* 530; 160, 161/2 ℔ Nieuwe Hoogl. Kleefsche *f* 470; 160/2 ℔ jarige en nieuwe dito dito *f* 490; 156/2 ℔ nieuwe Kleefsche *f* 430. — Rogge. 141/2 ℔ Deensche *f* 215. — Gerst 124/2 ℔ Petersburger *f* 318, 320. — Boekweit. Nieuwe Noord-Brabandsche op 142/2 ℔ *f* 318. — Koolzaad Zeeuwsch zakmaat 74, 75, 76 ℒ; gering 70 ℒ, Petersburger Rubsen 71 ℒ. — Lijnzaad. 106/107 ℔ Archangel *f* 312. — Hennepzaad. Inlandsch *f* 260.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 6 Sept. De Bos, Maria Agnes, Batavia. - Groenewond, Susanna, Suriname. - Detering, Hercules, Napels.

BROUWERSHAVEN, 9 Sept. Loursse Wil, Guurtje en Maria, (Rott.) Batavia.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 8 September, in het O. Z. Heeren Logement.

1. Huis en Erve, Singel, D 326; *f* 5900, *f* 125, B. Kench. — 2. Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Utrechtschestraat, Z 325; *f* 3800, J. Caminha. — 3. Twee Huizen, Achterhuizen en Erven, Botermarkt, Y 289 en 290; *f* 6250, *f* 210, F. J. Jansen. — 4. Huis, Achterhuis en Erve, Botermarkt, Y 348; *f* 2025, E. H. Coers. — 5. Dito, naast het voormelde Perceel, Y 349; *f* 2300, *f* 2, C. Wiegand. — 6. Huis en Erve, Brouwersgracht, SS 553; *f* 1600, P. H. J. Feije. — 7. De Hofstede *Middendorp*, te Bennebroek, boven Haarlem, groot b. 2.5440; *f* 13900, *f* 100, Opgehouden. — 8. Huis, Tuin en Erve, Leidschestraat, CC 8; *f* 7200, *f* 200, D. R. van Dartelen. — 9. Huis, Achterhuis en Erf, Damrak, H 116; *f* 12000, *f* 1000, J. H. Burlage. — 10. Huis en Erve, Leidschegracht, HH 2, *f* 4625, G. van Heerde. — 11. Huis, Tuin en Erve, Egelantiersgracht, NN 55, *f* 3200, *f* 10, N. J. Beversen. — 12. Dito, Egelantiersgracht, MM 430; *f* 2700, Opgehouden. — 13. Huis, Achterhuis en Erven, Laurierstraat, EE 602 en 603; *f* 3000, *f* 3, Dito. — 14. Huis en Erve, Reguliersplein, X 356; *f* 5600, *f* 500, Dito. — 15. Dito, N. Z. Achterburgwal, F 198; *f* 4100, Dito. — 16. Dito, Rozenstraat, EE 482; *f* 1475, Dito. — 17. Twee Huizen en Erven, achter Perceel N°. 16, in den Zw. Ravengang, EE 480 en 481; *f* 475, Dito. — 18. Huis en Erve, Passeerdersstraat, HH [illegible] een daarachter staand Huisje en Erve, in den Smeersmeltersgang, HH 182; *f* 1200, H. B. Lomans, Bz. — 19. Huis en Erve, Hoogstraat, K 501; *f* 4000, *f* 100, J. F. Schutte. — 20. Dito, Groenenburgwal, C 455; *f* 2575, Opgehouden. — 21. De helft in een Huis, Tuin en Erve; Lauriergracht, FF 241; *f* 625. - 22. Dito in een Huis, Loods en Erven, naast Perceel N° 21, FF 248; *f* 500. - 23. Dito in zes Huizen en Erven, in den Trompettersgang; [illegible] *f* 1875, *f* 2, J. Landen. — 26. Pakhuis en Erven, Haarlemmer Houttuinen, TT 71; *f* 6700, *f* 25, Opgehouden.

Advertentien.

Iemand van middelbare jaren van de beste getuigschriften voorzien, goed kunnende naaijen, stoppen, mazen, met de wasch omgaan en wat verder gevorderd wordt, zag zich gaarne met 1° November etc. weder geplaatst. Adres met *franco* brieven onder letter Z M bij den Boekhandelaar J. M. W. Waanders te *Zwolle*.

(2495) In een der aangenaamste dorpen in *Noord-Braband*, aan den straatweg nabij *'s Bosch* gelegen, wordt aan een rustend R. K. Priester of bejaarden Heer een of twee **gemeubileerde Kamers** aangeboden, met kost en gezellig verkeer, en wandeling in een schoonen tuin, bij deftige burger lieden. Hierop reflecterende gelieve men zich te adresseren *franco* onder Lit. M. V. H. bij de Boekhandelaren Gebr. Verhoeven te 's Bosch.

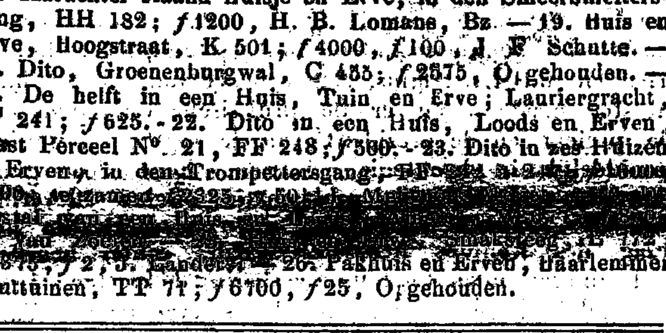

De Zalf en Pillen van Holloway zijn een werkend middel tegen *zinkingen* en *jichtpijnen*. G..... H.... te *Veendam* was lijdende aan hevige zinkingen, en beproefde een aantal zeer vermaarde hulpmiddelen, in hoop daardoor verligting in zijne smarten te erlangen, doch de ziekte nam veel meer, en zoo zeer toe, dat hij het bed niet kon verlaten, en handen noch voeten kon bewegen. In dezen treurigen toestand werd hem door een vriend, eene zekere hoeveelheid zalf en pillen van Holloway ter hand gesteld. Hij begon onmiddelijk daarvan gebruik te maken, en aldra eene verbetering in zijnen toestand gevoelende, ging hij gedurende elf weken daarmede voort, en geniet thans eene volmaakte gezondheid.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. Adama, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. Grootendorst, dépôthouder te *Utrecht* en bij J. Straatman, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244 *Holloway's Etablissement.* (2281)

(2429) Bij G. W. VAN BELLE te Rotterdam is van de pers gekomen en bij alle Boekhandelaren te verkrijgen:

I. Mw. Jalfe de la Faije-Bréhier, **De Piemontesche Weezen**, of de wegen der Voorzienigheid. Een deel gr. 8° . . . . *f* 2.60.

II. **De Rozekrans.** Bloemlezing van nuttige en aangename verhalen voor alle standen, door onderscheidene vaderlandsche letterkundigen. 2e serie. Een deel gr. 8° . . . . *f* 1.60.

Bovenstaande werken bevelen zich bijzonder aan door hun boeijenden stijl en hunne nuttige strekking. Zoowel de inhoud als de schoone wenken, die daarin voorkomen, zullen een onuitwischbaren indruk bij den Lezer achterlaten.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is gedrukt en wordt met schoone gedebiteerd:

LEVENSGESCHIEDENIS

VAN DEN

HEILIGEN THOMAS VAN VILLANOVA,

BIJGENAAMD

DE ALMOEZENIER,

Aartsbisschop van Valencia in Spanje, van de orde der Eremieten van den H. Augustinus.

Door den Zeer Eerw. Heer J. DABERT, Vicaris-Generaal van Vivier.

Uit het Fransch door een R. C. Priester.

[illegible]

Met een welgelijkend portret.

Pius IX en Lord Palmerston,

DOOR

[illegible]

GEZEGEND GEBRUIK

VAN HET

GEWIJD BROOD,

ONDER AANROEPING VAN DEN

H. NICOLAAS

VAN TOLENTYN,

Religieus van de orde van den H. AUGUSTINUS.

Prijs 5 Cts.

DE GODVRUCHTIGE DIENSTMAAGD,

OF

Dagelijksche Oefeningen in al hare werken,

benevens gewigtige waarschuwingen aangaande de pligten van knechten en dienstmaagden. Zeer dienstig voor alle Christenen. Prijs 10 Cents.

Troost voor Zieken en Lijdenden, door P. J. Hesseveld, R. K. Pr., met 3 platen op Chineesch papier, benevens een fraaije voortitel. Prijs . *f* 1.25

H. J. C. VAN NOUHUYS. **De Wapensmid en zijn Zoon.** Met 7 platen van Eduard Dujardin, 2 deelen . . . . *f* 2.50

— — **De Historie van Heer Ranulf van Crequi,** voorafgegaan van eene levensschets van den auteur, door J. A. Alberdingk Thijm, vercierd met eene wapenplaat, vier illustratiën van Dujardin en een portret door Hamburger. *f* 1.80.

Oud-Nederlandsche Verhalen uit den kring der gedichten, aan Karel den Groote gewijd, in nieuwer vorm overgebracht, door Jos. Alb. Alberdingk Thijm, met 4 platen, vercierd door Ed. Dujardin. Een deel in groot 8°, in plaats van *f* 3.90 . . . *f* 1.25

J. J. VAN DER HORST. **Nederlandsche Verhalen,** vercierd met 4 koper-etsen van J. van Dijck. *f* 0.80

Te Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.